

نگاهی نو
بر زندگی مظفرالدین شاه قاجار

براساس اسناد نویافته

شیدا یوسف‌زاده

نگاهی نو بر زندگی مظفرالدین شاه قاجار

براساس اسناد نویافته

شیدا یوسف‌زاده

زمستان ۱۴۰۳

نگاهی نو بر زندگی مظفرالدین شاه قاجار،
براساس اسناد نویافته
شیدا یوسف‌زاده

ناشر: سماع قلم
ویراستار: مریم صدیقی
طراح جلد: حکمت مرادی
چاپ و صحافی: آریاگرافیک
نوبت چاپ: اول، ۱۴۰۳
شمارگان: ۳۰۰

فهرست کتابخانهٔ ملّی
▪ سرشناسه: یوسف‌زاده، شیدا، ۱۳۶۸- ▪ عنوان و نام پدیدآور: نگاهی نو بر زندگی مظفرالدین شاه قاجار (براساس اسناد نویافته)/شیدا یوسف‌زاده. ▪ مشخصات نشر: تهران: سماع قلم، ۱۴۰۳. ▪ مشخصات ظاهری: ۳۳۶ ص.: مصور، نمونه. ▪ شابک: ۶-۰-۸۷۵۷۵-۶۲۲-۹۷۸ ▪ وضعیت فهرست‌نویسی: فیپا ▪ یادداشت: کتابنامه: ص.[۳۱۹] - ۳۲۲؛ همچنین به صورت زیرنویس. ▪ یادداشت: نمایه. ▪ موضوع: مظفرالدین قاجار، شاه ایران، ۱۲۶۹-۱۳۲۴ق. - سرگذشتنامه ▪ موضوع: ایران -- تاریخ -- قاجاریان، ۱۱۹۳ - ۱۳۴۴ق. -- اسناد و مدارک -- اروپا -- سیر و سیاحت ▪ رده‌بندی کنگره: DSR ۱۳۹۹ ▪ رده‌بندی دیویی: ۹۵۵/۰۷۴۶۰۹۲ ▪ شمارهٔ کتابشناسی ملّی: ۹۸۸۳۹۷۴.

شمارهٔ تماس: ۰۲۱۸۸۹۹۵۹۰۲ - ۰۹۳۳۳۱۳۳۰۹۵
پست الکترونیک: nashresamaeqalam@gmail.com
فروشگاه اینترنتی: www.nashresamaeqalam.ir
بها: ۴۲۰,۰۰۰ تومان

تقدیم به

نور و امید زندگی‌ام، پسرم شاهرخ

فهرستِ مطالب

یادداشتِ ناشر

زیگموند فروید، بنیان‌گذار روانکاوی، شخصیت انسان را متشــکل از ســه عنصــر نهاد (اید)، خود (ایگو)، و فراخود (سـوپرایگو) می‌داند که این سـه در تعامل با هم رفتارهای پیچیدهٔ انسـانی را به وجود می‌آورند. این سـه عنصر به‌ویژه براساس «اصل لذّت» و «اصل واقعیت» عمل می‌کنند. نهاد از بدوِ تولد انســان وجود دارد و دو عنصــر دیگر (خود و فراخود) کـه مســئول برخورد بـا واقعیت و اســتانداردهای اخلاقی اســت، به‌مرور در برخورد با پدر و مادر و جامعه شکل می‌گیرد. نهاد کاملاً ناخودآگاه است و براساس اصل لذت عمل می‌کند. نیرویی قدرتمند و انگیزشــی ذاتی که میل به ارضــای فوری خواســته‌ها و نیـازها دارد؛ بدون در نظر گرفتن محدودیت‌های واقعیت یا عواقب کارها. نهاد از هر کاری که باعث رنج و درد شــود، دوری می‌جوید. همهٔ هیجانات ما که نقش مهمی در رفتار ما دارد، از نهاد سرچشمه می‌گیرد. فروید نظریات مهمی درمورد لذت و نقش آن در روان انســان ارائه داده اســت. با رشــد فرد و ورود به دنیای واقعی، ذهن نیاز به تطبیق با واقعیت‌های

خارجی پیدا می‌کند. اینجاست که اصل واقعیت وارد می‌شود. طبق اصل واقعیت، فرد یاد می‌گیرد که خواسته‌ها و نیازهای خود را به تأخیر بیندازد و با شرایط و محدودیت‌های اجتماعی و محیطی سازگار شود. فروید همچنین مفهوم لیبیدو را در این راستا مطرح می‌کند که نقش مهمی در انگیزه‌های انسان و رفتارهای او دارد. به‌طور کلی، فروید معتقد بود که لذت و تمایل به ارضای نیازها و خواسته‌ها، نیروی محرکهٔ اصلی در رفتار انسان است، اما این تمایل باید با واقعیت‌ها و محدودیت‌های زندگی سازگار شود تا فرد بتواند به‌طور سالم و مؤثر در جامعه زندگی کند.

آنچه نویسنده با عنوان «نگاهی نو بر زندگی مظفرالدین شاه قاجار؛ براساس اسناد نویافته» پیش دیدگانتان می‌گذارد، به‌نوبهٔ خود نوگرایانه است. جایی که اسناد تاریخی به کمک تاریخ آمده و در پیوند با روانشناسی، یکی از مهم‌ترین عناصر سازندهٔ شخصیت فردی تأثیرگذار را به تصویر می‌کشد؛ کسی که او را به‌عنوانِ امضاکنندهٔ فرمان مشروطیت می‌شناسیم. اگر نظریهٔ فروید را بپذیریم، هدفِ این پژوهش، درواقع، ارائهٔ اسناد جدیدی از کارکرد «اصل لذت» در روانِ شاه ایران است. امید که کتاب حاضر، گامی کوچک اما مهم در پیوندِ تاریخ و روانشناسی که بسیار جای خالی آن در مطالعات احساس می‌شود، بردارد، و مشوق بیشتر پژوهشگران تاریخ برای توجه بیشتر به اسناد و مدارک تاریخی باشد.

نمایه

اشخاص و جای‌ها

فهرستِ اشخاص

فهرستِ جای‌ها

کتابخانهٔ تاریخ - ۱

مظفرالدین شاه، پنجمین پادشاه سلسلهٔ قاجار، پس از برگزیده‌شدن به ولیعهدی، به تبریز فرستاده شد و ۳۵ سال در انتظار تاج و تخت در این شهر ماند تا این‌که پس از کشته‌شدن ناصرالدین شاه در ۱۳۱۳ق. در سن ۴۳ سالگی به سلطنت رسید. وی مانند پدرش مشتاق سفر به اروپا بود، اما در دوران حکومت وی، اقتصاد ایران شرایط مطلوبی نداشت. بااین‌حال، تفریح و تفرّج در دورهٔ کوتاه مظفری نمودِ ویژه‌ای دارد و به‌طور ویژه‌ای گسترش یافته و در اشکال خاصی خود را نشان داده که به مسئلهٔ سفرهای خارجی نیز پیوند محکمی خورده است. ویژگی‌های شخصیتی مظفرالدین شاه، و بیمارهای جسمی و روانی او از دلایل مهم رفتارهای اوست. مطالعهٔ رفتارها و علایق وی، ما را به تحلیلی همه‌جانبه‌تر از حوادث اجتماعی و تحولات ماقبل نهضت مشروطه رهنمون می‌سازد. از سویی خواهیم دید که چگونه تفریحات افراط‌گونهٔ مظفرالدین شاه یک واکنش دفاعی به ناکامی‌های سیاسی-اجتماعی پیش از مشروطه و بیماری‌های جسمی وی بود. امید که پرداختن به این امر و انتشار نزدیک به ۷۰ سند جدید، در بازشناسی حیات اجتماعی و فرهنگی آن دوره راهگشا باشد.

ISBN: 978-622-87575-0-6